

GYÖNGYÖSI KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉG

Tisztelt Lakosság!

Önök közül bizonyára sokan hallották, hogy a Gyöngyösi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság működési területéhez tartozó egyik településen tűzoltás közben a tűzzel érintett ingatlanokon tárolt propán-bután (a továbbiakban: PB) és egyéb ipari gázpalackok közül több felhasadt, felrobbant. Csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy az események nem vezettek tragédiához, és az ott élőket, a mentési munkálatokban résztvevő tűzoltókat, rendőröket, gáz- és elektromos szolgáltatók szakembereit és a polgárőroket nem érte baleset. A hasonló káresetek megelőzése érdekében állítottuk össze Önöknek az alábbi tájékoztatót.

A propán-bután és ipari gázpalackokkal és tárolásukkal kapcsolatos fontos tudnivalók

Jelenleg is nagy számban van a lakosság tulajdonában, használatában PB és ipari gázpalack, melyek ugyan önmagukban nem, de nem megfelelő használat és tárolás esetén komoly kockázati tényezőt jelent a közösség számára.

Egy tűz hatásának kitett PB palackban a nyomás folyamatosan nő, mely hatására a palack több darabra szakadva hatalmas robajjal felrobbanhat, miközben a környezetében lévő éghető anyagokat meggyújtja, valamint a robbanás következtében létrejövő túlnyomás az épület szerkezeteket károsítja és törmelékot szór szét. A hőhatására beinduló folyamat a palack visszahűtésével megállítható.

Az ipari gázpalackok közül a lakosság körében leginkább az oxigén és az acetilén palackok fordulnak elő.

Az oxigén nem éghető, de az égést táplálja. A tűz hőhatására a palackban a nyomás emelkedik, emiatt az felhasadhat, és a kiszabaduló oxigén tovább fokozza a tüzet. Az oxigén az olajjal, zsírral, stb. - még az ezekkel átitatott textíliákkal is - hevesen reagál, a károsodott palack környezetében lévő éghető anyagok könnyen lángra lobbanhatnak.

Az acetilén rendkívül gyúlékony, robbanásveszélyes, levegőnél könnyebb gáz. Tűz hőhatására a palackban az acetilén önbomlása következik be, ami nyomásnövekedéssel járó folyamat, ezért robbanáshoz vezethet. Ha a palack felmelegedése nem akadályozható meg, és beindul a bomlási folyamat, az már nem fordítható vissza. A robbanás - a folyamatos vízzel történő hűtés mellett - a palackköpeny kilyukasztásával, ezáltal a fokozódó nyomás megszüntetésével akadályozható meg.

Mindenki számára fontos lenne megvizsgálni, hogy milyen mennyiségben szükséges a fenti típusú palackok tartása a ház körül, mennyi fedezi az igényeket! A már nem használt, szükségtelenné vált gázpalackokat a tulajdonosok ne tárolják tovább ingatlanjaik területén, hanem azokat értékesítve, veszélytelenítve, újrahasznosításra leadva váljanak meg tőle! Nem szabad elfelejteni, hogy az elkövetett mulasztásokkal nem csak önmagukat, családjukat, hanem a szomszédjaikat és a segítségünkre siető szakembereket is veszélybe sodorhatják.

Mind a PB, mind az ipari gázpalackok felhasználása, tárolása szabvány és jogszabály által szabályozott.

A **PB palackok** esetében a gáz csatlakozóvezetékekre, a felhasználói berendezésekre, a telephelyi vezetékekre vonatkozó műszaki biztonsági előírásokról és az ezekkel összefüggő hatósági feladatokról szóló 11/2013. (III. 21.) NGM rendeletben, valamint az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII.5.) BM rendeletben (továbbiakban: OTSZ) foglaltak az irányadóak.

- Lakossági fogyasztás céljaira legfeljebb 23 kg töltet-tömegű palackot szabad használni.
- Lakossági fogyasztónak abban a helyiségben, amelyben a gázfogyasztó készülék van, csak 1 db, egy lakásban legfeljebb 2 db, összesen legfeljebb 35 kg töltet-tömegnek megfelelő palackot szabad tartania.
- Két önálló rendeltetési egységünél (lakásosnál) nem nagyobb épületnél tartalék palack csak a terepszintnél nem mélyebb padlósintű nyári-konyhában, mosókonyhában, szerszámkamraszínben, fészerben, ketrecben vagy a lakóépület fő fala mellett - kizárólag tartalék palack tárolására - létesített helyiségben vagy fémváz, drótháló, az idegenek számára hozzá nem férhetően zárt ketrecben helyezhető el.
- A tároló hely 5 m-es körzetében terepszintnél mélyebb melléképítmény vagy létesítmény (pince, kút, csatorna, stb.) pincejáró, pinceablak nem lehet. Egy tároló helyen legfeljebb 35 kg töltet-tömegnek megfelelő mennyiségű tartalékpallack tárolható.

- Huzamos tartózkodásra szolgáló helyiségekben és a gépjárműtárolókban gázpalackot tárolni tilos! (Huzamos tartózkodásra szolgáló helyiség: olyan helyiség, amelynek a használata folyamatosan két óra időtartamot meghaladó, vagy amelynél a használatok közötti szünet időtartama a két órát nem éri el.)
- Többszintes lakóépületben (társasházban) – az egy lakóegységet tartalmazó lakóépületek kivételével – lakóegységenként nem használható vagy tárolható egynél több propán-bután gázpalack.
- Gázpalack használata és tárolása tilos olyan földszintesnél magasabb építményben (jellemzően panel szerkezetű), ahol az esetleges gázrobbanás a tartószerkezet összeomlását idézheti elő.

Az **ipari gázpalackok** tárolásáról, kezeléséről a MSZ 6292 Magyar Szabvány és az OTSZ rendelkezik.

A tárolásra vonatkozó általános előírások a következők:

- Palackokat nem szabad tárolni nehezen megközelíthető, a személyi közlekedést és a mentést akadályozó helyeken, továbbá
 - lépcsőkön, lépcsőházakban, folyosókon, szűk udvarokban, átjárókban, vagy azok közvetlen környezetében,
 - garázsokban.
- Az éghető vagy mérgező gázokkal töltött palackokat, a veszélyességi övezet figyelembevételével kell tárolni. A veszélyességi övezeten belül csak robbanásbiztos villamos szerelvények, gépek, eszközök kerülhetnek használatra, továbbá a veszélyességi övezeten belül tilos a dohányzás, tűzveszélyes tevékenység végzése.
- A palackot a káros mechanikai és vegyi hatásoktól védeni kell, és úgy kell tárolni, hogy hőmérséklete ne emelkedjen 50 °C (323 K) fölé.
- A palackok üzemeltetése az élet-, a vagyon- és a környezetbiztonságot ne veszélyeztesse.
- A palackokat eldőlés ellen biztosítani kell.
- A palackot éghető anyaggal együtt tárolni nem szabad.
- A tárolás területét éghető hulladéktól, száraz növényzettől mentesen kell tartani.

Épületen belüli elhelyezés esetén a következő szabályok az irányadók:

- A palack tárolására szolgáló épületre villámvédelmet kell kialakítani.
- A palacktárolók külső falai legalább 60 perces tűzállósági határértékkel rendelkezzenek.
- A tárolók folyamatos szellőzését biztosítani kell.
- Olyan zárt helyiség esetén, amelynek alapterülete legfeljebb 20m² az egész helyiség a veszélyességi övezetbe tartozik.
- A veszélyességi övezet nagysága 6 darab palackig a palackok körüli 2 méter sugarú kör 6 darab palack felett a palackok körüli 3 méter sugarú kör.

Szabadtéri tárolás esetén a következő szabályok az irányadók:

- Szabadtéri tárolás esetén a palacktároló hely és a szomszédos építmények, berendezések között a veszélyességi övezetet is magában foglaló, biztonsági távolságot kell tartani melynek nagysága 5 méter. A biztonsági távolságot legalább 2 m magas, A1-A2 anyagból készült, 60 perces tűzállósági határértékű védőfallyal lehet csökkenteni.
- Biztonsági távolságon belül éghető anyagot tárolni nem szabad.
- A veszélyességi övezet nagysága 6 darab palackig a palackok körüli 1 méter sugarú kör 6 darab palack felett a palackok körüli 2 méter sugarú kör.
- A veszélyességi övezet nem nyúlhat át szomszédos telekre, és azt legfeljebb két oldalon legalább 2 m magas, nem éghető anyagból készült nyílás nélküli védőfal határolhatja. Ez az egyik oldalon nyílásmentes épületfal is lehet.
- A levegőnél nehezebb és cseppfolyósított gázokat tartalmazó palackok tárolóhelyein, valamint azok biztonsági távolságán belül ne legyenek árkok, csatornák, folyadékzárak nélküli csatornalefolyók, pincebejáratok vagy egyéb nyitott összeköttetések pincehelyiségekkel, kémények tisztító- vagy egyéb nyílásaival.

A tűzoltó készülék elhelyezése PB palack és az ipari gázpalack tárolása estében is javasolt.